

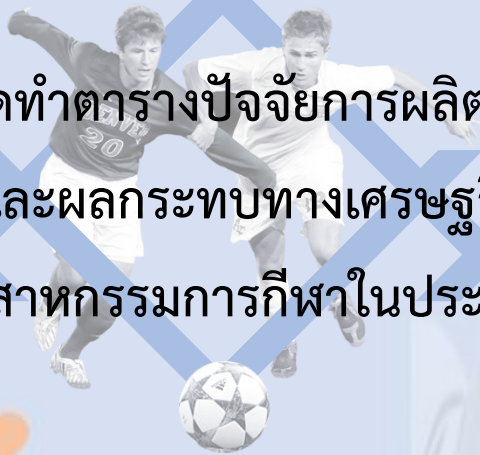

สกสว
TSRI

สรุปผลงานวิจัย

“การจัดทำตารางปัจจัยการผลิต-ผลผลิต
และผลกระทบทางเศรษฐกิจ
ของอุตสาหกรรมการกีฬาในประเทศไทย”

รองศาสตราจารย์ ดร.อ้อทิพย์ ราชภูร์นิม และคณะวิจัย

คณะผู้วิจัย

รศ.ดร.อ้อทิพย์ ราษฎร์นิยม	คณะเศรษฐศาสตร์	มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ	หัวหน้าโครงการ
ดร.กวีพจน์ สัตตพัฒนานนท์	คณะเศรษฐศาสตร์	มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ	นักวิจัยร่วมโครงการ
ดร.ศิวลาภ สุขไพบูลย์วัฒน์	คณะเศรษฐศาสตร์	มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ	นักวิจัยร่วมโครงการ
ดร.ธิตีพงษ์ สุขดี	คณะพลศึกษา	มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ	นักวิจัยร่วมโครงการ
ดร.ปรียาภรณ์ กุลศิริรัตน์	คณะพลศึกษา	มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ	นักวิจัยร่วมโครงการ
ดร.นภัสวรรณ เจริญชัยภินันท์	คณะพลศึกษา	มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ	นักวิจัยร่วมโครงการ
ดร.สรารุช ชัยวิชิต	คณะพลศึกษา	มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ	นักวิจัยร่วมโครงการ
นางสาวปาริยา ปาริยะวุทธิ	คณะพลศึกษา	มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ	นักวิจัยร่วมโครงการ
นายอนุศักดิ์ สุขคง	คณะพลศึกษา	มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ	นักวิจัยร่วมโครงการ

ที่มาและความสำคัญของงานวิจัย

คุณูปการของการกีฬาไม่ได้จำกัดแค่เพียงเป็นกิจกรรมการเล่นเพื่อความสนุกสนานเพลิดเพลิน หรือเพื่อความแข็งแรงของสุขภาพร่างกายเท่านั้น ในปัจจุบันบทบาทของกีฬายังส่งผลกระทบต่อ การพัฒนาและสร้างมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจและสังคมให้กับประเทศต่าง ๆ ตลอดจนการสืบสานมรดกและ อัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมของแต่ละประเทศอีกด้วย ดังนั้น ประเทศไทยจึงต้องให้ความสำคัญกับการศึกษา รูปแบบของโครงสร้างการผลิตและผลผลิต และการเชื่อมโยงห่วงโซ่มูลค่า (Value Chain) ตั้งแต่ต้นน้ำ จนถึง ปลายน้ำ รวมถึงองค์ประกอบของอุตสาหกรรมกีฬาโดยภาพรวม (Sports ecosystem) ที่สำคัญ อาทิ สโมสร กีฬา นักกีฬา บุคลากรทางการกีฬาอาชีพ การบันเทิงและสันทนาการ การท่องเที่ยว การจัดการแข่งขัน การ จัดการสิทธิประโยชน์ ลิขสิทธิ์ทางการกีฬา สื่อสารมวลชน กิจกรรมการตลาดและโฆษณา การประชาสัมพันธ์ ทางการศึกษา วิทยาการทางการกีฬา สถาบันการศึกษา ผู้ผลิตบุคลากรทางการกีฬา ผู้ผลิตอุปกรณ์กีฬา ผู้ค้า ผู้นำเข้า ส่งออกทางการกีฬา และกิจกรรมต่อเนื่องอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง เป็นต้น

ประเทศพัฒนาแล้วหลายประเทศได้ให้ความสำคัญในการจัดทำระบบบัญชีประชาชาติด้านการกีฬา (Sport Satellite Account: SSA) เพื่อที่จะตอบปัญหาพื้นฐานที่สำคัญว่า อุตสาหกรรมกีฬาโดยรวม ของประเทศนั้น ๆ สร้างผลกระทบทางเศรษฐกิจและสังคมอย่างไร และมีส่วนร่วมเกื้อหนุนกิจกรรมทาง เศรษฐกิจโดยสร้างมูลค่าเพิ่มให้ประเทศเป็นสัดส่วนเท่าใดต่อรายได้ประชาชาติ รวมทั้งความเชื่อมโยงกับ อุตสาหกรรมอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องทั้งทางตรงและทางอ้อม การศึกษานี้ จึงมีวัตถุประสงค์เพื่อจัดทำตารางปัจจัย การผลิตและผลผลิตด้านกีฬา (Sports Input-Output table: Sports I/O tables) ของประเทศไทย เพื่อวิเคราะห์โครงสร้างผลกระทบทางเศรษฐกิจและสังคมอันเกิดจากกิจกรรมทางเศรษฐกิจที่เกี่ยวข้องกับกีฬา อาทิ ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (Gross Domestic Product) มูลค่าเพิ่ม (Value Added) และการจ้าง งาน (Employment) เป็นต้น โดยในระยะแรกมุ่งเน้นศึกษา 3 ชนิดกีฬา ได้แก่ ฟุตบอล ฟุตซอล และมวยไทย

วิธีการดำเนินงานวิจัย

การศึกษานี้ใช้แนวคิดของแบบจำลองปัจจัยการผลิตและผลผลิต (Input-Output Model) ที่แสดงความสัมพันธ์ในด้านการผลิตระหว่างภาคเศรษฐกิจต่าง ๆ ได้แก่ เกษตรกรรม อุตสาหกรรม และบริการ เพื่อหาตัวคูณผลผลิต (Output Multiplier) หรือเรียกว่า Leontief Model เพื่อหาผลกระทบความเชื่อมโยง (Linkage Effects) ของอุตสาหกรรม โดยวิเคราะห์ค่าดัชนีความเชื่อมโยงไปข้างหลัง (Backward Linkage) และข้างหน้า (Forward Linkage) โดยแสดงความเชื่อมโยงในการผลิตทั้งทางตรงและทางอ้อมของแต่ละสาขาการผลิตในระบบเศรษฐกิจ ซึ่งหมายถึง ความต้องการใช้ปัจจัยการผลิตต่าง ๆ ในรูปของสินค้าขั้นปฐม และสินค้าขั้นกลาง เพื่อผลิตสินค้าอุปสงค์ขั้นสุดท้าย (Final Demand Good) ทั้งโดยทางตรงและทางอ้อม

การจัดทำตาราง Sports I/O tables ของประเทศไทย อยู่บนพื้นฐานและหลักการที่สอดคล้องกับการจัดทำตารางปัจจัยการผลิตและผลผลิต ขนาด 180×180 ของประเทศไทย ซึ่งจัดทำโดยสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) โดยคณะวิจัยได้จำแนกส่วนเสริมหรือส่วนขยาย (Extension) สาขาที่เกี่ยวข้องกับกีฬาเพิ่มเติมขึ้นมาอีก 20 สาขา รวมเป็นทั้งหมด 200×200 สาขาการผลิต โดยจัดทำเฉพาะตารางมูลค่า ณ ราคาผู้ผลิต (Producer price table) โดยใช้ทั้งการศึกษาข้อมูลทุติยภูมิ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การวิเคราะห์งบการเงินและการจ้างงานของนิติบุคคลในประเทศไทย และการเก็บรวบรวมข้อมูลปฐมภูมิเพื่อศึกษาโครงสร้างมูลค่าการใช้วัตถุดิบขั้นกลางจากผู้ประกอบการที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมกีฬา และนำไปประมวลผลหาค่าสัมประสิทธิ์โครงสร้างปัจจัยการผลิต (Input Structure) และผลผลิตของอุตสาหกรรมกีฬาในประเทศไทย (Output Distribution) เพื่อประมวลผลมูลค่ากิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับกีฬาที่ผ่านกระบวนการสร้างมูลค่าและเชื่อมโยงมาจากภาคเศรษฐกิจต่าง ๆ ในรูปแบบของระบบบัญชีประชาชาติ ทั้งทางตรง คือ กิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับกีฬา และทางอ้อม ได้แก่ ผลตัวทวี (Multiplier effects) อันเกิดจากความต้องการสินค้าขั้นกลางเกี่ยวกับสาขาด้านกีฬา การเปลี่ยนแปลงของการสะสมทุนโดยการลงทุนในสาขากีฬา และผลทางรายได้ (Income effects) ซึ่งมาจากรายจ่ายของผู้บริโภคที่เพิ่มขึ้น อันเกิดจากการเพิ่มขึ้นของรายได้ที่เกี่ยวข้องกับกีฬา รวมทั้งการสังเคราะห์ผลการทดแทน (Substitution effect) ที่ได้จากการสัมภาษณ์จากบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับวงการกีฬา นอกจากนี้ การวิเคราะห์ผลกระทบในงานวิจัยนี้ จำลองสถานการณ์ (Simulation) โดยใช้แบบจำลองโครงสร้าง (Structural model) จากตารางปัจจัยการผลิตและผลผลิตด้านกีฬา เพื่อวิเคราะห์ผลกระทบของอุตสาหกรรมกีฬาที่มีต่อเศรษฐกิจและการจ้างงาน อันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงตัวแปรทางเศรษฐกิจต่าง ๆ

สรุปผลการวิจัย

งานวิจัยชี้ให้เห็นถึงมูลค่าเพิ่มรวม (Value Added) ของอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องกับการกีฬา คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 1.76 ของรายได้ประชาชาติของประเทศไทย ในขณะที่มูลค่าผลผลิตรวม (Gross Output) ของอุตสาหกรรมกีฬา คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 1.26 ของมูลค่าผลผลิตรวมทั้งหมดของประเทศไทย ในปี พ.ศ. 2560 ส่วนผลการศึกษาจากการจำลองสถานการณ์ผ่านแบบจำลองโครงสร้าง พบว่า เมื่อกำหนดให้ประเทศไทยมีอุปสงค์ขั้นสุดท้าย (Final Demand) เพิ่มขึ้นในมูลค่าที่เท่ากันในแต่ละสาขาที่เกี่ยวข้องกับกีฬา (20 สาขา) ซึ่งในสถานการณ์จริงอาจเกิดจากการส่งเสริมและสนับสนุนจากภาครัฐในแต่ละสาขาที่เกี่ยวข้องกับกีฬา ดังกล่าว โดยภาพรวม จะส่งผลกระทบต่อให้เกิดมูลค่าผลผลิต และการจ้างงานในสาขาอีสปอร์ตซอล สนามมวยไทย และสถาบันการศึกษาภาครัฐบาล (ทั้งโรงเรียนกีฬา และโรงเรียนทั่วไป มีสอนกีฬาแทรกอยู่) มากกว่า เมื่อเปรียบเทียบกับการสนับสนุนจากภาครัฐไปสู่สาขาภาคการผลิตและภาคการค้าที่เกี่ยวข้องกับกีฬา แต่อย่างไรก็ตาม ถ้าภาครัฐส่งเสริมและทำให้เกิดการเพิ่มขึ้นของอุปสงค์ขั้นสุดท้ายในสาขาภาคการผลิต และสาขาด้านการค้าส่ง จะก่อให้เกิดการสะสมทุนเพิ่มขึ้นในระบบเศรษฐกิจมากกว่าในสาขาอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการกีฬา

ข้อค้นพบจากงานวิจัยนี้ ยังพบว่า ผลกระทบทางเศรษฐกิจและการจ้างงานที่เกิดจากการใช้จ่ายภาครัฐในแต่ละสาขา สามารถจำแนกสาขากิจกรรมทางเศรษฐกิจที่เกี่ยวข้องกับการกีฬาออกเป็น 2 กลุ่ม คือ **1) สาขาที่มีผลกระทบความเชื่อมโยงไปข้างหลังโดดเด่น (Backward Linkages)** ได้แก่ สาขาในภาคการผลิต สาขาในภาคบริการการศึกษา สาขาในภาคบริการรายการกีฬา และสาขาในภาคการบันเทิงและบริการสันทนาการ กล่าวคือ เป็นสาขาการผลิตที่เป็นปลายน้ำโดดเด่น ซึ่งเป็นสาขาการผลิตที่ส่งผลต่อสาขาการผลิตกลางทางหรือต้นทาง และทำให้เกิดมูลค่าผลผลิตโดยรวมของประเทศเพิ่มขึ้น เมื่อพิจารณาในกรณีกระตุ้นยอดขาย (อุปสงค์ขั้นสุดท้าย) หากสินค้าและบริการในสาขาดังกล่าวเพิ่มขึ้น จะสามารถกระตุ้นมูลค่าเศรษฐกิจโดยรวมไปยังอุตสาหกรรมกลางทาง หรือต้นทาง ภายในประเทศเพิ่มมากขึ้นด้วย และ **2) สาขาที่มีผลกระทบความเชื่อมโยงไปข้างหน้าโดดเด่น (Forward Linkages)** ได้แก่ สาขาในภาคการค้า กล่าวคือ เป็นสาขาการผลิตที่เป็นต้นน้ำโดดเด่น ซึ่งหากมีการส่งเสริมการลงทุนในสาขาการผลิตดังกล่าว จะส่งผลทำให้เกิดมูลค่าเศรษฐกิจโดยรวมเชื่อมโยงไปยังอุตสาหกรรมชั้นกลาง หรือชั้นปลาย และสามารถกระตุ้นมูลค่าเศรษฐกิจโดยรวมไปยังอุตสาหกรรมกลางทาง หรือปลายทาง ในประเทศเพิ่มมากขึ้นด้วย

การใช้ประโยชน์จากงานวิจัย

ความโดดเด่นของงานวิจัยนี้ คือ เป็นครั้งแรกที่องค์ความรู้ใหม่ด้านการวิเคราะห์ผลกระทบทางเศรษฐกิจและการจ้างงานของอุตสาหกรรมกีฬาในประเทศไทยถูกจัดทำขึ้นอย่างเป็นระบบ โดยการจัดทำตารางปัจจัยการผลิตและผลผลิตด้านกีฬาของประเทศไทย (Sports I/O tables) ภายใต้ระบบบัญชีประชาชาติ ซึ่งอาศัยหลักการและมาตรฐานเดียวกับการจัดทำตารางปัจจัยการผลิตและผลผลิตในระดับภาพรวมของประเทศไทย ซึ่งจัดทำโดยสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) ดังนั้น หน่วยงานภาครัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้องสามารถนำตารางปัจจัยการผลิตและผลผลิตด้านการกีฬา ไปใช้ประโยชน์ในการคำนวณหาค่าผลกระทบของการกีฬาที่มีต่อเศรษฐกิจของประเทศ อันเป็นแนวทางในการปรับโครงสร้างการผลิตและห่วงโซ่การผลิตด้านการกีฬา เพื่อเพิ่มศักยภาพทางเศรษฐกิจของประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง สศช. ซึ่งเป็นหน่วยงานที่กำกับดูแลโดยตรงเกี่ยวกับตารางปัจจัยการผลิตและผลผลิตของประเทศไทย สามารถนำผลงานวิจัยไปใช้ประโยชน์ และผลักดันให้เห็นความสำคัญของกีฬากับระบบเศรษฐกิจไทย

ผลการศึกษายังใช้เป็นข้อมูลในการวางแผนนโยบายและยุทธศาสตร์ทางเศรษฐกิจ รวมทั้งเป็นแนวทางการพัฒนาและส่งเสริมอุตสาหกรรมไทยที่เกี่ยวข้องกับการกีฬา 3 ชนิด คือ ฟุตบอล ฟุตซอล และ มวยไทย ให้เกิดการสร้างความเชื่อมโยงกับตลาดโลกได้อย่างเหมาะสม นอกจากนี้ **ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย**ของงานวิจัยนี้ชี้ให้เห็นว่า ภาครัฐควรดำเนินนโยบายส่งเสริมและสนับสนุนอุตสาหกรรมกีฬาในสาขาภาคบริการการศึกษา ซึ่งได้แก่ สถาบันการศึกษาภาครัฐบาล (โรงเรียนกีฬา) สถาบันการศึกษาภาครัฐบาล (โรงเรียนทั่วไป มีสอนกีฬาแทรกอยู่) สถาบันการศึกษาภาคเอกชน (โรงเรียนกีฬา) และสถาบันการศึกษาภาคเอกชน (โรงเรียนทั่วไป มีสอนกีฬาแทรกอยู่) จะส่งผลกระทบทางเศรษฐกิจและก่อให้เกิดการจ้างงานโดยรวมสูงที่สุด

การส่งเสริมกีฬาฟุตบอลอาชีพ และสโมสรฟุตบอล ภาครัฐควรสนับสนุนบุคลากรและกิจกรรมที่มีความเชื่อมโยงไปข้างหน้า อาทิ การส่งเสริมนักกีฬาฟุตบอลอาชีพ การเก็บตัวนักกีฬาก่อนการแข่งขันระดับนานาชาติ การจ้างโค้ชที่มีความสามารถเพื่อพัฒนาทักษะด้านกีฬา การสนับสนุนสถาบันการศึกษาที่บ่มเพาะนักฟุตบอลฝีมือดีสู่นักฟุตบอลอาชีพ การอุดหนุนโครงสร้างพื้นฐานและสนามฟุตบอล และมาตรการกระตุ้นเพื่อสนับสนุนการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตและการขยายการผลิตและการค้าผลิตภัณฑ์ อุปกรณ์ และชุดกีฬาฟุตบอล ซึ่งจะส่งผลให้กิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับสโมสรฟุตบอล ทั้งทางตรงและทางอ้อม มีการขยายตัวและพัฒนาเชิงคุณภาพมากขึ้น

การส่งเสริมผลิตภัณฑ์กีฬาฟุตซอลอาชีพ และสโมสรฟุตซอล ภาครัฐจึงควรส่งเสริมและสนับสนุนกิจกรรมต่อเนื่องที่สามารถเชื่อมโยงอุตสาหกรรมดังกล่าวไปข้างหน้า อาทิ การสนับสนุนให้มีการจัดการแข่งขันฟุตซอลให้มีความถี่มากขึ้น และกระจายในหลายพื้นที่มากขึ้น การส่งเสริมให้มีการถ่ายทอดสดกีฬาฟุตซอลให้มากขึ้น การสนับสนุนอุตสาหกรรมฟุตซอลที่มีความสามารถในการแข่งขันสูงให้ยิ่งเข้มแข็งมากขึ้นไป การ

สนับสนุนกิจกรรมที่เกี่ยวข้อง เช่น ภาคการบันเทิง การพัฒนาไปสู่ธุรกิจการท่องเที่ยวเชิงกีฬา (Sports Tourism) นำไปสู่ธุรกิจการขายของที่ระลึก เป็นต้น

การส่งเสริมกีฬามวยไทยอาชีพ และสนามมวยไทย ซึ่งเป็นเอกลักษณ์ของมรดกทางวัฒนธรรมไทยที่มีมายาวนานของชาติไทย ภาครัฐจึงควรส่งเสริมและสนับสนุนบุคลากรและกิจกรรมที่มีความเชื่อมโยงไปข้างหน้า อาทิ การส่งเสริมด้านสวัสดิการให้กับบุคลากรที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ นักมวยไทย นายสนามมวย ผู้จัดการ นักมวย ผู้จัดการรายการ แข่งขันมวย หัวหน้าค่ายมวย ผู้ตัดสิน และผู้ฝึกสอน เป็นต้น การจ้างโค้ชที่มีความสามารถ เพื่อพัฒนาทักษะด้านกีฬา การถ่ายทอดโดยโรงเรียนสอนมวยไทยที่เปิดสอนให้กับผู้ซึ่งสนใจ การส่งเสริมให้ครูมวยสามารถไปสอนที่ต่างประเทศได้ การอุดหนุนการสร้างสนามมวยไทย ค่ายมวยอาชีพ และมาตรการกระตุ้น การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตและการขยายการผลิตและการค้าผลิตภัณฑ์ อุปกรณ์ และชุดกีฬามวยไทย ซึ่งจะส่งผลให้กิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับสนามมวยไทยนั้นพร้อมที่จะพัฒนาและก้าวสู่สากลให้ทั่วโลกได้ประจักษ์ รวมทั้งการพัฒนาเป็นธุรกิจเชิงกีฬาการท่องเที่ยวทั้งในประเทศและต่างประเทศ และการส่งเสริมศิลปะมวยไทย อนุรักษ์ ศิลปะการต่อสู้ของชาตินี้ไว้ให้ดำรงอยู่ต่อไป

